

RELIEF BO UPRAVLJAN PO ANGLEŠKEM UZORCU

REPUBLIKANSKA STRANKA NE BO REORGANIZIRANA IN NE BO DOBILA DRUGEGA IMENA

Zvezna vlada bo postavila relief na povsem novo podlago. — Predsednik je imenoval poseben odbor ter mu naročil izdelati potrebne zakonske osnutke. — Kongresu bo predložena predloga glede starostne pokojnine in zavarovanja proti nezaposlenosti.

WASHINGTON, D. C., 10. novembra. — Pod vodstvom posebnega odbora za gospodarsko zaščito se polagoma izdeluje načrt, po katerem bo vlada na nov način skrbela za nezaposlene ter za podpore potrebne stare ljudi.

Ta odbor sestoji iz štirih kabinetnih članov ter reliefnega administratorja Hopkinsa. Da mu olajša delo, je predsednik Roosevelt imenoval nadaljni odbor, sestojajo iz devetnajstih moških in žensk, ki se že dolgo vrsto let bavijo s tozadevnimi vprašanji. Predsedoval mu bo Frank P. Graham, predsednik North Carolina University.

Starostna pokojnina in zavarovanje proti nezaposlenosti bosta na čelu programa za socialno zaščito. Odbor bo izdelal splošen program glede najvažnejših zadev, ki pridejo pri tem v poštev. Program bo nato predložen predsedniku v odobritev, nakar ga bo vlada v obliki raznih predlog predložila kongresu.

Prihodnji kongres se bo moral najprej baviti z zadevo starostne pokojnine in zavarovanja proti nezaposlenosti. Oboje je že v osemindvajsetih državah uveljavljeno v tej ali oni obliki. Druge predloge se bodo pa tikale: podpore za slučaj bolezni delavca, javnih del kot sredstva za gospodarsko zaščito, zavarovanja vdov in sirot ter gospodarske zaščite farmerjev in farmskih delavcev.

Zvezna vlada je izdala letos v reliefne svrhe tisoč milijonov dolarjev, dočim je imela Anglija v tem času tristo milijonov dolarjev tozadevnih izdatkov. V primeri s številom prebivalstva bi moral biti ameriški izdelek za stotridaset milijonov manjši.

V Angliji so socialisti izsilili visoko obdačenje dedščin in visok davek na velike dohodke, ter dobili s tem zadostna sredstva za podporo nezaposlenih ter vdov in sirot.

Dasi se je izvedelo, da bo ameriška vlada v marsikaterem oziru sledila angleškemu vzgledu, je dvomljivo, da se bo poslužila v to svrhu tako radikalnih sredstev kot se jih je poslužila Anglija.

V Angliji je pa še drug običaj. Nezaposleni, ki hoče dobiti podporo, mora iti prej v državno posredovalnico vprašati za delo. Podporo dobi le v slučaju, če nimajo v državni posredovalnici nobene prilike za delo in zaslužek.

WASHINGTON, D. C., 10. novembra. — Republikanskemu senatorju Borahu iz Idaho, ki je obdržal reliefno administracijo, da nesramno troši denar, je pisal reliefni administrator Hopkins, naj pride z dokazi na dan. Če so Borahove trditve resnične, se bo podal Hopkins takoj na delo ter odpravil korupcijo.

Hopkins zatrjuje, da gre od vsakega dolarja, namenjenega za relief, le enajst in pol centa za upravnne stroške, dočim pravi Borah, da gre v marsikaterem slučaju več kot polovica.

Za primer je navedel Borah neki okraj v Idaho. Okraj ima deset tisoč prebivalcev pa je dobil štiri dni pred volitvami trideset tisoč dolarjev iz zvezne reliefne blagajne.

Demokratski voditelj dotičnega okraja pa zatrjuje, da okrajna uprava ne potrebuje tako visoke vsote in da ni nikdar prosila za njo.

WASHINGTON, D. C., 10. novembra. — Načelnik republikanskega narodnega odbora, Henry P. Fletcher, je rekel danes, da "republikanska

Veliki politični nemiri v Franciji

AVSTRIJSKI NAZIJI ZOPET ROCOVILJO

Povelje napadalnim četam, da so pripravljene na boj. — "Nemška svobodna Avstrija" je njih geslo.

Dunaj, Avstrija, 11. novembra. — Oklici, ki so bili razširjeni po Tirolskem, naznanjajo, da naziji, ki so bili mirni od julija, ko je bila zadušena vstaja, obnove svoje delovanje. Med drugim pravijo ti oklici:

"Po tragičnih dogodkih v juliju smo prenehali s svojim delovanjem v upanju, da bo mogoče priti do kakega sporazuma s sedanjo vlado, do sporazuma, po katerem bi mogli voditi narodno propagando za nemško-avstrijsko državo. Naš posredovalec je dobro znan prijatelj miru in sprave.

"Navzlic tem dejstvom pa izgleda, kot da pogajanja niso uspela in pod tem okolščinami bodo napadalne čete, ki še vedno obstojijo, obnovile svoje delovanje. Tovariši, bodite pripravljeni za boj, da dobimo narodno nemško svobodno Avstrijo"

Naziji v Schwazu in Maierhofenu so že pričeli s propagando po prejšnjem načinu ter so zažgali velike swastike na vrhovih gora, toda nasilja so izostala.

V zvezi z nastopom nazijev na Tirolskem so tudi štajerski narodni socialisti poslali k kanclerju Schuschniggu deputacijo, ki je obvestila kanclerja, da so se odločili, da podpirajo sedanjo avstrijsko vlado. Edini njihov pogoj je, da je odpravljeni narodni organizaciji zopet dovoljeno priti s svojim delovanjem. Kancler je deputaciji odgovoril, da z veseljem sprejme udanostno izjavo ter da upa, da bodo izpolnili svoje obljube.

Štajerski heimwehr, ki se je pred dvema letoma pridružil nazijem in se je z njimi boril v juljski vstaji, je sedaj izjavil, da se hoče pridružiti domovinski fronti kanclerja Schuschnigga. Kämmerhofer, ki je bil na čelu vstaje na Koroskem in Štajerskem, se sedaj nahaja v Jugoslaviji z 2000 nazijskimi begunci.

Korak, katerega je napravil štajerski heimwehr je prav gotovo v zvezi z željo nemške vlade, da bi pregovorila avstrijsko vlado, da dovoli amnestijo 2000 beguncem, da se smejo vrniti v Avstrijo. Jugoslavija zi se jih rada odkrižala, toda Nemčija jih ne mara sprejeti.

stranka ni mrtva in da noče še tako kmalu umreti. Z republikanskemu politiku lastno gotovostjo je trdil, da bo "New Deal" kmalu konec in da bo republikanska stranka tudi v bodoče stopala po svoji stari, dobro začrtani poti. Niti govora ni, da bi se "reorganizirala" ali si nadela kakšno drugo ime.

SILNE ŽRTVE REVOLUCIJE NA ŠPANSKEM

V revoluciji je bilo 3500 žrtev. — Nad 10,000 jih je bilo ranjenih. — Velika škoda na lastnini.

Madrid, Španija, 11. novembra. — Navzlic temu, da je bila zadnja komunistična vstaja v prvi vrsti omejena na Asturijo in avtonomno Katalonijo, so njene žrtve višje, kot so bile v vseh prejšnjih revolucijah zadnjih 50 let.

Vlada ni objavila uradnega poročila o žrtvah, toda natančni seznam kaže, da je bilo ubitih 3500 ljudi, ranjenih pa nad 10,000; škoda na lastnini znaša okoli 4,000,000 pesetov.

V Asturiji je bilo ubitih okoli 3000 ljudi, ranjenih okoli 7000; polovica škode na lastnini pripade tej provinci. Glavno mesto Oviedo mora biti skoro popolnoma pozidano.

V Madridu je bilo ubitih 100 ljudi. Približno toliko jih je bilo ubitih v Kataloniji, ostali mrtvi pa so bili v drugih krajih dežele.

Ječe so napolnjene z uporniki, mnogo jetnikov se nahaja na trgovskih in bojnih ladjah, ki so bile izpremenjene v ječe. Aretiranih je bilo okoli 20,000 oseb.

Vstaja je bila skrbno pripravljena in je bila vsestranska podpirana. Več mesecev so pristaši stranke levee s socialisti na čelu kupovali orožje, ki so zbirali svoje sile. V novembru pa je prišla velika zmaga stranke desnice pri državnoborskih volitvah in socialisti so bili prepričani, da jim je mogoče priti do vlade samo s silo.

Na milijone pesetov je bilo tajno izdanih za orožje, ki je bilo vtihovaljeno in spravljeno na strateških točkah. Le malo agitacije je bilo treba, da so se močni sindikalisti pridružili socializmom ter postavili fronto levee. V te vrste so stopili tudi komunisti in anarhisti, ki pa so odklonili sodelovanje v politične namene. Vprizorili pa so več stavk in s tem pokazali solidarnost do skupne fronte in pripravljenost, da primejo za orožje.

Vlada je sedaj prepričana, da je vstaja zadušena, toda nemiri se nadaljujejo, kar prizadeva velike skrbi vladi ministrskega predsednika Aleandra Lerrouxa.

RUDARSKA NESREČA
Tokio, Japonska, 11. nov. — Pri eksploziji v premogovniku severno od Sapporo na otoku Hokkaido je bilo ubitih 37 rudarjev. Pet jih pogrešajo, 108 pa se jih je komaj rešilo.

GOEMBOESOVO POTOVANJE

Gomboes je obiskal kanclerja Schuschnigga. — Šel bo v Berlin. — Njegov cilj je zblížiti Nemčijo z osrednjo Evropo.

Dunaj, Avstrija, 11. nov. — Ogrski ministrski predsednik Julius Goemboes se je tajno sestal z avstrijskim kanclerjem dr. Kurtom Schuschniggom, podkanclerjem princem Starhembergom in zunanjim ministrom Egonom Berger-Waldeneggom na Semeringu. Pri tem sestanku sta bila tudi navzoča grški poslanik na Dunaju in poljedelski minister.

Pod vtisom Mussolinijevih nazorov je Goemboes povdarjal, da je potrebna tesnejša politična in gospodarska edinost med Italijo, Ogrsko, Avstrijo in Nemčijo.

Za varnost vseh udeležencev na konferenci je kancler dr. Schuschnigg pripeljal s seboj močan vojaški oddelek.

—Rim, Italija, 11. novembra. — Po mnenju tujih diplomatov je najvažnejši uspeh Goemboesovega obiska v Rimu sporazum med Goemboesom in Mussolinijem, da je potrebno pridobiti Nemčijo za rimsko pogodbo, katero so v marcu podpisale Italija, Avstrija in Ogrska.

Četudi o tem ni uradnega potrdila, so diplomatični krogi prepričani, da bo Goemboes kmalu po povratku v Budimpešto odšel v Berlin, kjer se bo pogajal s kanclerjem Hitlerjem, da bi se Nemčija pridružila podonavskim državam in bi sodelovala v njihovem prizadevanju za izboljšanje gospodarskega položaja.

Značilno je, da uradno naznani o Goemboes-Mussolinijevem sestanku omenja, da bo do mogoče še druge države podpisale rimsko pogodbo. Vsled tega bo Goemboesov obisk velike važnosti, ker bo Goemboes igral vlogo posredovalca med Mussolinijem in Hitlerjem.

Da je pot za to že pripravljena, je dokaz zagotovilo nemškega poslanika Ulricha von Hassella italijanski vladi, da Nemčija brezpogojno priznava neodvisnost Avstrije. Obenem je von Hassell dodal tudi Hitlerjevo osebno obljubo, da se bo Nemčija držala politike "roke proč od Avstrije".

Kako se bo Mussolini zadržal nasproti tej nemški obljubi, je odvisno od Nemčije, ki sedaj jasno kaže, da si hoče zopet pridobiti prijateljstvo Italije.

Da je v osrednji Evropi mogoče pričakovati važnih dogodkov, je razvidno iz naznanih, da bo šel avstr. kancler dr. Schuschnigg v petek v Rim. Ta obisk je bil določen že prej, in ga ni smeti spravljati v zvezo s konferenco med Goemboesom in Mussolinijem, je pa ravno v tem času velikega pomena. To je razvidno tu-

V RAZNIH FRANCOSKIH MESTIH JE VČERAJ ZOPET TEKLA KRI

PARIZ, Francija, 11. novembra. — Na praznik premirja so se vršile po raznih francoskih mestih burne demonstracije, pri katerih je prišlo tudi do prelivanja krvi. Posebno nemirno je bilo v Parizu, Lille in Narbonne.

KORPORATIVNA VLADA NAJ REŠI ITALIJO

Mussolini je postavil vlado 22 korporativnih svetov. — Nova vlada bo vodila vse gospodarsko življenje Italije.

Rim, Italija, 11. novembra. Ministrski predsednik Benito Mussolini je vpeljal novo drastično in revolucionarno vlado, ko je sklical prvi gospodarski parlament v Cezarjevi dvorani na zgodovinskem Kapitolu.

Prvič v zgodovini Italije se je zbralo zastopstvo kapitala in dela v namenu, da vodi postavodajne zadeve dežele.

"To je najpomembnejši dogodek v zgodovini Italije, — je rekel Mussolini. — To je dogodek, ki ga zgodovina še ne pozna. Naša dežela ne sme priznati, da se revščini ni mogoče izogniti. Obsežnega pomanjkanja, ki je bilo umetno ustvarjeno, ne moremo trpeti. Italija bo jamčila za delo, katero vsi narod?"

Delavski zastopniki so z navdušenjem odobrvali te Mussolinijeve besede, toda zastopniki industrije so jih sprejeli hladno.

Mussolini je sklical 22 korporacij, ki bodo nadzirale vso industrijo, trgovino in obrt. Korporativni svet je sestavljen iz 800 članov med katerimi bodo nekateri imeli sedež v narodnem smetu korporacij, ki bo stopil na mesto sedanje poslanske zbornice.

Dolžnosti tega sveta je Mussolini razložil z naslednjimi besedami:

"Namen teh korporacij doma je ustvariti organizacijo za zmanjšanje razdalje med najvišjimi in najnižjimi možnostmi življenja. S tem mislim višjo družabno pravico. V naši deželi nikdo ne sme dovoliti, da bi se pomanjkanje še nadaljevalo.

"Preteklo stoletje je razglasilo enakost ljudi pred postavo in to je bila veličanska pridobitev. Fašistovsko stoletje pa ne vzdržuje samo tega načela, temveč dodaje še drugo nič manj važno načelo: enakost ljudi pred delom z enako dolžnostjo in pravico.

Vseposod so se vršile velike parade, ki so bile vprizorjene predvsem zato, da se pokaže "novorojeni Nemčiji moč Francije".

V Lille je vprizorila "Antifašistična enotna fronta", ki jo tvorijo komunisti in socialisti, demonstracije.

Nacionalisti so demonstrante napadli s kamenjem in palicami. Policija je le s težavo pregnala pretepače.

Proti fašisti in nacionalisti so se spopadli tudi v Narbonne.

V Parizu se je pred stanovanjem ministra Herriota zbrala velika ljudska množica ter odločno zahtevala, naj Herriot izstopi iz novega ministrstva.

Demonstranti so kričali: "Živel Doumergue!" "Proč s Herriotom!"

Doumergue, ki je pred par dnevi odstopil kot ministrski predsednik, smatrajo nacionalisti za "mučenika".

V Parizu je bilo aretiranih več sto oseb, kakih petdeset so jih pa odvedli v bolnišnico, ker so bili ranjeni v pouličnih spopadih.

POLJSKA ZA ZVEZO S FRANCIJO

Varšava, Poljska, 9. nov. — Polkovnik Miedzinski je v sejm podal zelo važno izjavo, ko je rekel:

"Zveza s Francijo ima svojo tradicijo in je po volji poljskega naroda. Kadarkoli je poljska diplomacija sklenila kake nove pogodbe, je bilo vedno povdarjano, da naše zveze in druge obveznosti niso pri tem prizadete. Svojim zavzemom smo zvesti in jim bomo ostali zvesti!"

Sejm, ki je imel sejo celo noč, je ostro napadal politiko zunanjega ministra Becka ter ga je obsojal zaradi prevlekl prijaznosti do Nemčije. Poslanci so zahtevali večje prijateljstvo do Francije.

Vsi poslanci, brez razlike stranke, so zahtevali bolj tesno sodelovanje s Francijo.

ATENTAT NA ČJANG- KAJ-ŠEKA

Sanghaj, Kitajska, 9. nov. Šele sedaj se je izvedelo, da je bil 9. oktobra izvršen atentat na najpomembnejšo kitajsko politično osebnost, generala Čang Kaj-Šeka.

Čang Kaj-Šek se je vozil s posebnim vlakom iz Tatunga v bitov. Fašistovsko stoletje pa ne vzdržuje samo tega načela, temveč dodaje še drugo nič manj važno načelo: enakost ljudi pred delom z enako dolžnostjo in pravico.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Printed by: L. Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 West 18th Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Subscription rates: Za New York na celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za posredstvo na celo leto \$7.00
Za posredstvo na pol leta \$3.50
Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" isha vasi dan izjemni nedelji in praznikov.
Dopolni brez podpisa in osebosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli
posilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prejšnje bivališče naznači, da bilitre najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

DAN PREMIRJA

Včeraj pred šestnajstimi leti — menda je bilo ob enajstih dopoldne — je bilo dano na francosko-nemški fronti znamenje, naj se sovražnosti prenehajo. Vojna, ki je divjala nad štiri leta, je bila poloficijelno končana.

Nemčija bi se bila še nekaj časa ustavljala, in se precej krvi bi bilo prelilo, pa so vse bojujoče se izpame-ovale oziroma premamile besede velikega idealista Woodrowa Wilsona, kateri je po svoje izoblikoval Evropo, ki je z malimi izjemami ostala v od njega določenih mejah.

Wilson je hotel vsem ustreči, pa je ustregel le malo komu.

Edinole Francija, Poljska in Rumunska so dobile vse, kar so hotele.

Centralno-zavezniške države so bile najbolj prikrajšane, posebno Avstrija, od katere je ostala komaj senca.

Srbija se je razširila na stroške Bolgarske, Madžarske in Avstrije; priobčila se je v Jugoslavijo ter postala najmočnejša sila na Balkanu.

V svojih mejah ima poleg Srbov, Hrvatov in Slovencev tudi precej Madžarov in Nemcev, pol milijona Slovencev je pa pograbil Italija navzlic Wilsonovim protestom.

Italija s tem plenom ni bila zadovoljna, ampak hrepni se po Dalmaciji in Sloveniji do Save.

Po premirju so se vršila mirovna pogajanja in so se sklepale pogodbe, ki so bile sklenjene v prid močnejšemu oziroma zmagaču.

Nobena pogodba ni bila pravična za obe stranki. Niti versailleska, niti rapalska, niti trianonska. Vse te pogodbe bodo morale biti sčasoma popravljene, in čudež bo, če bodo popravljene in uravnane na miren način ter brez prelivanja krvi.

Pred šestnajstimi leti je bilo sklenjeno premirje, nekaj mesecev kasneje pa mir, ki pa ni zaslužil svojega imena.

Premirje še vedno traja. Kako dolgo bo — nihče ne ve. V vseh teh šestnajstih letih je čuti rožljanje z orožjem. Ob nekaterih prilikah jasno in razločno, včas pa bolj potihem.

Ustanovljena je bila Liga narodov, ki naj rešuje in reši brez prelivanja krvi vse spore med narodi.

Če izvzamemo japonsko-kitajsko fronto pri Šanghaju in v Mandžuriji ter paragvajsko-bolivijanske praske v Južni Ameriki, počivajo ropovi, vsplošnem pa čaka vojaštvo vseh držav, opremljeno z najnovejšimi izumi moderne tehnike, znanjenja in povelja, naj bo konec premirja, sklenjenega pred šestnajstimi leti.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE-MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.00 Din. 100	Za \$ 9.25 Lir 100
\$ 5.25 Din. 200	\$18.25 Lir 200
\$ 7.50 Din. 300	\$44.00 Lir 300
\$12.25 Din. 500	\$88.20 Lir 500
\$24.25 Din. 1000	\$176.40 Lir 1000

KER SE CENJE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Na izplačilo veljavi zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali v lireh dovoljujemo se boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH	IZPLAČILA V SLOVENSKEH DOLARJIH
Za izplačilo \$ 5.00 — mesečni posodi \$ 5.75	
\$10.00 \$10.75	
\$15.00 \$16.12	
\$20.00 \$21.50	
\$25.00 \$26.87	
\$30.00 \$32.25	
\$35.00 \$37.62	
\$40.00 \$43.00	
\$45.00 \$48.37	
\$50.00 \$53.75	

Prejemnik dobil v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Najbolj zanesljivo izvršujemo po Cable Letter za priplačilo \$1.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 West 18th Street, NEW YORK, N. Y.

Iz Slovenije.

Revni sorodniki pokojne milijonarke.

Ko so hrastniški sorodniki "Alkesandrinke" Karoline Prahove čitali prvič o bogastvu svoje sorodnice in o njeni zapuščini, so se obrnili na dopisnika v Hrastniku, ki je takoj svetoval delavki Tereziji Gregorjevi, rojeni Prahovi, naj dobi čimprej rodbinsko polno o Prahovih. Terezija se je po tem nasvetu napotila v župnišče k Sv. Križu pri Kostanjevici. Iz rodbinske pole je razvidno naslednje:

Martin Prah, milijonarkin oče, se je rodil leta 1838 in poročen je bil s Heleno Pežičevo. Zakonca sta imela osem otrok. Župnik pri Sv. Križu ve za vse otroke, kje so živeli in kdaj so umrli, samo hčerke Karoline ni v rodbinski poli, pač pa je vpisana leta 1862 rojena hči Marija. Ker se vsi podatki o tej hčeri Mariji popolnoma ujemajo s podatki, ki jih je priobčila beograjska "Politika" po vesteh ljudi, ki so pokojno milijonarko in njenega moža poznali, in tudi po zapisnikih, ki so jih našli zastopniki jug. države, je gotovo, da si je hči Martina Prah še poznaje, ko je bila že v Aleksandriji, dala ime Karolina. Pri slovenskih "Alkesandrinkah" je bil sploh običaj, da so si izpreminjale krstna imena. Nekateri so to storile morda po želji svojih gospodarjev, druge pa tudi zato, ker se jim je zdelo pravo ime preveč običajno.

Iz rodbinske pole je tudi razvidno, da se je Angelina Prahova, ki živi sedaj v Beogradu pri branjevcu Stefanoviču, rodila 10. decembra 1924 v Brezovicah, župnija Sv. Križ pri Kostanjevici. O vsem tem je bil Stvanović v Beogradu obveščen od dopisnika iz Hrastnika.

Nočniki in nečakinje milijonarke Prahove — otroci njenege tri leta mlajšega brata Jožeta, živijo vsi v največji bedi. Kako živita France in Terezija v Hrastniku, je bilo že poročano. Na Blanci ob Savi živi še pet njunih bratov in ena sestra. Najstarejši je 40. letni Janez Prah, ki ima malo zadolženo posestvo. Preživlja se kot duinar. Drugi je Anton Prah, 34-letni duinar, ki ima dva otroke in bomo koč. Miha Prah je mali posestnik, ki ima tri otroke in je star sedaj 30 let. Četrty, 24-letni Jože Prah je brez premoženja, ima ženo in dva otroke ter služi sedaj pri vojaki. Martin Prah

je 22-letni samec, ki je nedavno prišel od vojakov, in se preživlja sedaj z duino. Nečakinja Franciška Požunova pa je stara 26 let, ima skromno, zadolženo domaćijo in tri otroke.

Tretji nečak Miha je zvedel za zanimivo zgodbo o svoji teti milijonarki pred tedni na Blanci, ko je nekemu trgovcu prinesel orehe naprodaj. Ves presenečen je orehe kar pustil pri trgovcu ter hitel bratom in sestri pravit nenavadno novico. Šele čez nekaj dni, ko je minilo prvo veselje in presenečenje, se je spomnil na orehe, pozabljene pri trgovcu.

Edini še živeči brat pokojne Karoline Prahove je Martin Prah, ki je star 64 let ter živi kot vdovec v Zgornji Pirešci, občina Sv. Križ pri Kostanjevici. Nekdaj je bil tkalec in imel je tudi malo hišico ter nekaj zemljišča. Vse to si je kupil z denarjem, ki si ga je pridelal v Ameriki. Mož je ves nadložen od dela in skrbi ter bi bil s svojimi otroci vreden potrebnih podpore. Njegov najstarejši sin je poročen na nekem malem posestvu pri Brezicah, ostali trije otroci pa se preživljajo kot revni duinarji.

Berač o svojem srečanju s pokojnim kraljem.

Zaradi prepovedanega beračenja so privedli na policijsko upravo 52-letnega šepastega in grbavega berača Antona Korošca, doma od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Ko je stopil pred glavnega arhivarja Gregorčiča, ki ga je zaslil, je nekaj zamrmral. Na vprašanje, kaj govori, je odvrnil, kaže na kraljevo sliko v sobi. "Kakšna škoda za tako dobrega človeka!" Po zaslusnjem je povedal svojo zgodbo. Pred leti je Korošec hodil po Gorenjskem in sta ga poleg kolodvorca na Lescali, ko je hotel vstopiti v vlak, prišla dva orožnika. Prav tedaj pa se je pripeljal mimo pokojni jug. kralj, ki je stopil k orožnikom, rekoč: "Pustita ga, kaj mu hočeta!" Korošec je vzradošen spregovoril: "Najlepša hvala Veličanstvo!" — "Od kod me pa poznate?" se je začudil kralj. — "Po sliki", je odvrnil berač. Kralj se je odpeljal, Korošcu pa je pozneje neki oficir izročil 500 Din rekoč, da mu to daruje kralj Aleksander.

Na Muti strada 500 ljudi.
Muta v Dravski dolini je staro industrijsko središče.

ZADNJA ŠPANSKA REVOLUCIJA

je bila kmalu zatrta, pa je zahtevala dosti žrtv. Slika nam kaže prizor v Barceloni, ko je vladno vojaštvo prevzelo kontrolo.

BLAZNIKOVE Pratike

za leto 1935

IMAMO V ZALOGI

Cena 25c

s poštino vred.

V kratkem bo gotov
Slovensko-Amerikanski
KOLEDAR za l. 1935

Cena 50c

"Glas Naroda"

216 West 18th Street
New York, N. Y.

Tovarna železa je dajala 150 do 200 delavcem zaslužka dolgo vrsto let. Od tovarne je živela tudi vsa okolica, cvetelo so kmetije in trgovina. Zadnja leta pa vlada na Muti črna beda. Tovarna je delala včasih s polnim, včasih s skrajnim obratom, dokler ni pred šestimi meseci ves obrat zastal. Ne radi pomanjkanja naročil. Dela bi imela tovarna dovolj. Vile, lopate, krampi in slični predmeti, ki jih izdelujejo, uživajo povsod najboljši sloves in se danes bi lahko obrat v polnem obsegu delal. Vzrok zastanka je čisto drugi. Sicer pa je glavno, da je prišlo 150 delavcev, samih družinskih očetov, ob zaslužek. Ze pol leta životarijo s svojimi družinami. V Muti dobesedno strada 500 ljudi. Srečni so še oni, ki imajo malo zemlje, na kateri so si letos pridelali kak krompir in podobno. Mnogo je pa takih, ki so bili navezani samo na svoje roke in tem, je najhuje. Od podpor, ki se danes brezposelnim delajo, ni mogoče ne živeti ne umreti.

Dopisi.

Little Falls, N. Y.

Cenjeno uredništvo Glas Naroda prosim vas, če bi mi odstopili malo prostora v vašem listu, da bi nakratko pojasnila javnosti, da Little Fallske Slovenke niso nikakšne skebinje, kakor nas naziva poročevalci in ti, draga rojakinja, v listu "Prosveta".

Tukajšnji delavci niso šli na štrajk, kar se pa po sosednjih naselbinah godi, pa nas ne zanima.

Res je, da so prišli piketi iz Utica piketirali, pa se jim tukajšnji delavci niso pridružili. Tukajšnji delavci smo pod plavim orlom NRA. Kakoršno

plačo pravilnik določa, tako dobimo in ni bilo vzroka za štrajk.

Kompanije so same zaprle vrata za en teden, ker so mislile, če je kakšen organizator, bo že lahko spravil delavce v unijo, ko bodo zunaj, pa ni bilo nobenega, ko je bila tako lepa priložnost, da je ne bo zlepa zopet take.

Slednje so se kompanije pomnile med seboj in znova začele delati. Gilbert Mill bolj po lahko obratuje, Silk Mill in Little Falls Manufacturing Company pa sta pa objavili v večernem listu, da v ponedeljek začeta delati. Vsi smo šli delat, v torek pa spet pridejo piketi. Ni jih prišlo veliko, pa so šli kmalu proč, ker so videli, da jih je premalo, delavcev pa več. V sredo jih je prišlo veliko več kot prejšnjih dan.

Veliko je bilo pa tudi radovednežev in šolskih otrok, ki so gledali, kar kaj takega se ne vidi sleherni dan. Piketi so bili kar nasilni in so hoteli kar prisiliti delavce, da ne smejo iti delat. Če prav jim je superintendant pravil, da delavci, zaposleni pri izdelovanju spodnjih oblek se niso pozvali na štrajk, ni nič pomagalo. Slednjič jih je morala policija z vodo odgnati, da so imeli delavci in delavke prost pot do tovarne. Policijski načelnik je spustil bombo solzavko, da so se umaknili.

Mogoče si bil tudi ti kaj solz deležen, dragi "Poročevalce", ker se ti je vse narobe videlo. Ne vem, kaj smo ti me napravile, da si nas tako očrnil v javnosti, ker vsak, ki te pozna, ve, da nisi niti ti niti tvoja družina nič prikrajšana. Tebe nič ne boli, če tukajšnja Little Falls Manufacturing Company obratuje ali ne.

Pa to, draga rojakinja, jaz sem mislila, da si šla tako iz tovarne kakor drugi delavci. Nisem vedela, da si šla na štrajk. Malo čudno se mi zdi, da nisi šla pred tisto tovarno, v kateri si zaposlena, nas opozovat. Jaz sem mislila, da samo radovednost paseš, pa si piketirala. Škoda, da nisem prej vedela. Praviš, da smo hodeli pod policijsko zaščito delat. Kaj si pozabila, da je tudi tebe policija stražila. Pa naj bo dovolj za zdaj.

Ena prizadetih.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO N A DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

— V Lovilia, Iowa, se je težko ponesrečil Čarli Bračun. Zlomilo mu je nogo na dveh mestih in zdaj se nahaja v Miners' bolnišnici v Albiji.

— V Saginaw je 31. oktobra umrla rojakinja Marija Eržen, roj. Čarman. Stara je bila 67 let. Zapušča v Ameriki moža, dva sinova, štiri hčere ter eno sestro in več sorodnikov, v starem kraju pa dva brata.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. V sled našo dolgoletno skušnjo Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi potnik za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedravnjavani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navodila in zaostavljanje Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Peter Zgaga

PO MARTINOVEM.

Ob nedeljskih večerih ne hodim rad z doma, ker je treba drugi dan zgodaj vstati in ker je s postelje v državi New Jersey precej dolga pot do pisalne mize v New Yorku.

Sobota se mi bolj prileže ali pa dan praznikom.

Ko je bilo včeraj martinovanje na Osmi na višini, sem se začel odpravljati proti domu. Pa me vstavi podjeten rojak: — Nikar še ne hodi. Saj je jutri praznik. Lahko se boš naspal.

Na moj odgovor, da premirja ne praznujem, me potolaži: — Kar se malo posedi. Bom pa jaz kaj lepega in zanimivega napisal za Tvojo kolono.

Ker take pomudbe ne dobim sleherni dan, sem jo sprejel z obema rokama.

— Do kdaj je zadnji čas? — je poizvedoval dobitnik.

Ko mu pojasnim, da najkasneje do devetih, je bil zadovoljen.

Zanesel sem se nanj in ostal. Daj sem čakal in čakal, ob devetih se pa res odpro vrata, in petnajstletni fant mi izroči kos papirja, rekoč: — To je dal papa. Kar hitro je napisal in je rekel, da ga malo glava boli.

Dobrodošli prispevek za mojo kolono tukaj dobesedno objavljam:

— Ker je bila včeraj Martinova nedelja, naj čitatelji oprostite, če bo danes v tej galoni — koloni sem hotel reči — kaj narobe.

— Torej, kaj sem že kotel reči? Ne kotel — kaj sem že hotel reči? Kolona ali galona drži skoro stovardset in oziroma inčev, zato je ne bo tako hitro konec, zato ne bo tako kmalu polna.

— V takšnih slučajih je moj najljubši predmet musolini.

— Od Suša ... ka. Nič suša ... do Tri ... Star Brand ... Ne, do Triglava sem kotel — hotel reči — se razprostira moja domovina ... vina, še vina got!

— V moji domovini vlada flaši ... fašistovski gospodarstvo, ki se skuša razširiti celo v tropine ... ne tropine ... v tropine ... ne, v tropine kraje severne ali južne Afrike.

— Vse bi pilo ... bilo, sem kotel — sem hotel reči, toda Mussolini ga že malo preveč pije ... ne pije, bije ga, da je skandal.

— Flaši ... flaši ... fašistovska vlada ni stoprocentna. Kaj še! Niti sto prufov nima. Še petinideset ne! Zato bi pa tudi dal človek miriam s slivovko ... ne, z žilovko pa kapi ... po glavi, sem kotel ... ta presneti kotel ... sem hotel reči ... Ampak vse se bo britko kaznovalo, kajti vré hodi le toliko časa k vodnjaku, da poči. No, če je pa vré počen, nič zato. Ga bomo pa kar iz pipe ... kar se pa zmagne na Pijavi tiče ... kako praviš, prijatelj ... Pijava ... ne, pije ... šenduš, če ne piješ te bom dal kar na sod ... na sod ... na sodnijo in v arest, kjer boš samo žganj ... žgan ... že zopet se mi zaletuje ... kjer boš same žgance opletal.

— Na Balkanu se nekaj kuha ... v splošnem se pa tudi v Downtownu in v Ridgewoodu kuha in vre ... in povsod po Ameriki vre, če ni že dovredlo ... Proti zlorabljanju tropinov ... ne, trpinov, moramo odločno nastopiti ... pa ne gre in ne gre ... ne morem stopiti ... bom pa kar sinu dal, naj ti nese v uredništvo.

Tak se glasi prijatelj pri-spevek. Volja je bila nemara dobra, le misel je bila slabo razpredena.

Včerajšnjega martinovanja ne bom posebej opisoval.

Iz zgornjih vrstic je razvidno, da je bilo lepo in prijetno ter da je bilo vsega dovolj in preveč.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JOZA HERFORT:

TIHO, TIŠJE PO SMREČJU

Jelov gozd se je strnil. Somrak se je zgrinjal pod mogočnimi jelkami in stoletnimi smrekami. Zdaj, zdaj se je prikradel skozi gosto temnozeleno igličevje sončni žarek, se poigral na bleščečih iglicah, sunil ob iskričah se kapljici smole, ki je polzela po deblu, in se zgubil v gostih rjavih odpadlih iglicah, ki so se kopičile po tleh, zgrinjavajoč se v prozorno preprogo, na katerih je bil korak neslišen, brezšumen, da ni vznemirjala stopinja veličanstva gozdne tišine. Sredi temnega jelovja je izvirala v plitvi dolinici bister, čist studenec in tiho žuborel. Se ta je pretakal svoje srebro tiho, skoro boječe, da ne bi motil svetega gozdnega molka.

Tiho, tiše po smrečju, ni zganila veja v najhlaßejšem dihu vetra, ni zapihljala sapu, niso si šepetale veje med seboj gozdne pravljice. Kar se je zganila med debli, ki so mrtvo stala v gozdnem somraku, senca, tiho oprezno je šla dalje, plazila se od smreke do smreke, iskaje varnega kritja. Že se je pritihovala do studenca, ko je gozdni jereb prelaščno zletel, prav zadnji hip se je rešil ostrih zob zlatogrele roparice — kune zlatice. Visoko v rebri, okraj studenca, sredi smrek je obsedel in krepko zapel.

Se se je čula melodija njegovega čiste pesemce, ko se je oglašil tik pod njim drobna svarač glasek. Še drugi, oživele je mrtva gozdna tišina, oglašila se so sinčice, opozarjajoč gozd na nevarnost, na smrt, ki se plazi zdaj v njegovih sencah. Na dolgo vejo, v pramenih sonca se kopajoč, je sedla drobna ptička, ponižno, zamolklo sive barve in glasno, zategnjeno plašno zaklicala. Tem norjavi očki so ji iskali po smrečju sovražnika, dvignila je čopko, namršila perje — čopasta sinica je bila, ki je opozarjala na nevarnost. Prav vsa je bila siva, le glavič je

imela svetlejšo, tik za ušesi temno progo v obliki vene. Pepelnato sivo suknjico je imela, čelo sivo-črno pisano, perotki in rep temno sivo-rjavo. Ni bila sama, cel trop jih je bilo, samih čopastih tovarišic, ki so obirale razpoke drevja in iskale bub in ličink hroščev — gozdnih škodljivcev. Kratka krileca so imele, kot bi se tega zavedale, niso daleč poletavale. Silno dolgo so se zadržavale na posameznih drevsih in njihovim drobnim očkom ni ušel najmanjši gib, bodisi, da je bilo to droben žužek, ali gozdni prebivalec, morda človek, ali pa njihov najhujši sovražnik — rumenooki črnokljani skobec. Ej, kako so se ga bale! Kako dolgo so se obotavljale, predno se je najpogumnejša med njimi ojunčila preleteti gozdno jaso, da so šle za hrano malo čez, v širše gozdove, onkraj sočne zelenice!

Ljubke, neugnane so ves dan poletavale okrog, plezale po zelenih vejah in le zdaj, zdaj tiho zaklicale druga drugo, kot bi se bale, da se ne izgube v tihem gostem mračnem smrečju.

Gozd je zaspal, onemel v svoji samoti. Vsi drobni zbori so ga zapustili. Še sonce, svetlo, toplo, čigar prameni so božali mehke preproge po tleh in se igrali po temno zelenem razkošju jelovja in smrečja, se je skrilo za puste sive oblake. Še je zajokala po jesenski samoti ostra burja, da je smreka pripogibala svoje težke veje, jih vila v vetru, nato je nastala mrtva tišina.

Bilo je tiho, vedno tiše, ko je pričelo snežiti. Padali so debeli kosmi, gozd je izumrl, v mraku pod vejevjem med deblojem pa je sneg padal, padal... Ni zavrkutnila ptička, ni se spreletela sinčica. Gozd je tiho snul. V ranem jutru, vse je bilo pod belino, vejevje se je globoko sklonilo, pa se je vendar spreletela ptička, komaj slšno so zatrepetala drobna

krileca. Joj, kako majhna ptička je bila! Še manjša kot stržek! Vsa je bila rjava olivno zelena, le pramen perja od čela do temena ji je sijal v krasi rumenozlati barvi. Rjave očke je imela, droben ozek, prav rahlo ukrivljen kljun — noge podobne onim naših sinčic — to je bil kraljiček, ki ga ni niti ostra burja pregnala iz gozdnega svetišča, iz temnega smrečja. Samo nežni cik, cik si čul in zdaj, zdaj tihi, skoro neslišni trepet perotk. Tudi v najhujši zimi se si našli dovolj hrane za drobne želodčke, saj so vedno našli zdaj bube v skriti razpoki lubja, zdaj seme, ki ga se ni veter odpihal na tla.

Vso zimo so pretolkli, ves mraz preživeli, ko pa je sušee stopil sneg, tedaj so se vrnili njim v družino njihovi tovariši ognjeplavčki, prav taki, kot oni so bili, prav tako veliki, le pramen na glavičji jim je sijal v čudovito ognjenozlati barvi. Glej, tudi čopaste sinčice so se vrnile, prav ostra burja jih je odgnala, a že prvi topli solnčni žarek jih je vrnil.

V najtišjem smrečju so si napravili kraljički veliko umetno spleteno gnezdo, obesili ga na zelene smrečje veje — pustili le ozek vhod v gnezdo, tako majhna so bila vrata, da so komaj sami šli v skoro dve pesti veliko gnezdo.

In spet je gozd onemel, sam je stal zdaj v sončnem zlatu, zdaj v gozdnem mraku, le tam po smrečju je kličlo življenje, kličlo tiho, tiše...

KAJ JE POŽRLA KOZA

Kaj zmore kozji želodec, je te dni ugotovil neki kmet v Šleziji. Večkrat se je dognalo, da je iz njegove hiše kaj izginilo, pa nikdar mož ni vedel, kdo je tat. Nekega dne je izginila tudi dragocena zlata ženska ura. Pred kratkim so v Stari Bistrici v Šleziji, kjer je ta kmet doma, imeli žegnanje. Ob tej priliki je morala vsaka hiša imeti pečenko. Kmet je zaklal svojo kozo. V njenem želodecu pa je našel neke pogresane ženske uro, ampak še marsikaj drugega: za 1.20 marke kovanega drobiža, 30 kovaskih žebeljev, do 8 cm dolgih, 20 žičnatih štekljev, težkih do 100 gramov, 12 vijakov, težkih 200 gramov, verižico z uro, več steklenih čepin in drugih drobnarij, kar je tehtalo najmanj 700 gramov.

PAIN-EXPELLER
Zoper vse bolečine mišic
zahtevajte svetovnoslavni
ANCHOR
PAIN-EXPELLER
Pain-Expeller vedno prežene bolečine
KILLS PAIN

ZLOČIN METRESE STAVISKEGA

Ime Staviskega se vedno ne da Franciji miru. Pred kratkim je neka Marija Lemoine dala povod za umor gospe Cormonove. Preiskava, ki so jo oblasti uvedle o priliki tega zločina, so odkrile neslutene stvari. Marija Lemoine, ki je začela svojo kariero kot plesalka v znanem zabavišču Moulin Rouge, se je pred kakšnimi 15 leti v tem lokalnem seznanila z velesleparjem in mu je postala ljubica. Tri leta sta imela razmerje in Staviskega jo je v tem času razvil za "démant Montmartrea".

To pa je bilo že pred enajstimi leti. Leta 1923 je prišlo med Lemoineovo in sleparjem do preloma. Plesalka je tedaj odpotovala v Mehiko, kjer je postala priležnica nekega Alberta Petrija, upravitelja imenij prince Hohenloheja. Ta ljubavni roman je trajal natanko deset let. Potem se je Petri oženil in je odslavljal dotedanja ljubico. Da pa mu ne bi mogla očitati izrabljanja, ji je zagotovil mesečno rento 1500 frankov. Lemoineova se je tedaj vrnila v Pariz, kjer je enkrat poskusila svojo srečo.

Ustanovila je v Parizu pod krinko lepoticnega salona shajališče za moške in ženske. Toda ustanova ni uspevala in jo je morala likvidirati. Na enak način je poskušala svojo srečo tudi v Toulousen. Ko je tudi tam propadla, se je vrnila v Pariz brez centima v žepu. Poiskala je svojega zadnjega prijatelja, ki ji je ostal, nekega Korzičana z imenom Nicolai ter ga nagovorila, naj umori njeno sestanovalko, gospe Cormonovo, o kateri je vedela, da ima denar. Nicolai se je v začetku upiral njeni zahtevi, končno pa je podlegel skušnjavi in izvršil zločin.

Advertise in
in "GLAS NARODA"

DVE SIROTI
Spisal A. D. ENNERY

228
Zdaj pa, ko zdravnik tu nima več kaj početi, se umakne učitelju.
In zdravnik se je prijazno nasmehnil Petru ter odšel.

Pouk je napredoval in vsak dan je prinašal s seboj napredek. Dijak in bolnik se je počutil zelo dobro. Peter se ni več dolgočasil in prosti čas, ki sta mu ga prepuščala njegov učitelj in zdravnik, je posvečal mislim na drago slepe dekle, ki jo je ljubil z vso silo svojega srca.

In zdaj, ko se je njegov duh od dne do dne bolj jasnili, je šele prav razumel čuvstvo, ki ga je vzbudila v njem Luiza.

Odkar je ležal v bolnici, se je že stokrat pravičljavo vprašal zdravnika, kako je z Luizo; toda vedno se je ustrašil v hipu, ko bi bil moral izgovoriti že davno pripravljeno vprašanje.

Zdaj je pa že znal izraziti svoje misli tudi drugače in ne samo s slučajnimi besedami, ki so mu prišle na jezik. Vedel je že, kako se da izzvati odgovor brez neposrednih vprašanj.

Zdravnik se ni motil, ko je dejal, da je Petrov duh zmogel silnega razvoja, če bi dobil oportuno izobrazbo. Peter mu je to knahtu tudi jasno dokazal; ko se je zdravnik nekega dne odločil temeljito preizkusiti ga.

Izvrstnega učenca imate, gospod, — je dejal učitelju, — in priznati moram, da je pod vašim vodstvom hitro napredoval... Vztrajata oba na tej poti in lahko bom vesel tega, kar sem storil.

Po učiteljevem odhodu se je pa znova obrnil k Petru, rekoč:

— Izobrazba ti še ne zadostuje. Moram tudi vedeti, da moj šepasti brusač ne bo več vlačil za seboj hrome noge. To je tudi važno vprašanje. Sklenil sem namreč izlečiti tvoje telo in duha... Poglejva toda če boš mogel knahtu vstati in kdaj boš smel napraviti nekaj korakov... z bergljami.

In začel je Petru odvijati nogo.

— Glej, vse je v najlepšem redu! — je vzkliknil radostno. — Še nikoli se mi ni posrečila operacija te vrste.

— Torej bom lahko knahtu hodil? — je vprašal Peter nekam boječe.

— Počasi, prijatelj... Zaenkrat se ne. A potem bomo rabili za začetek dobre berglje.

— Ali mora biti to?

— Seveda, prijatelj, — je odgovoril zdravnik. In smeje je pripomnil:

— Glej, glej, ima že nečimurne misli... Prvi sadiji vzgoje... Čudim se, da me moj gospod varovaneč še ni prosil, naj mu pošljem lasničarja, da bi mu po modri počesal zanemarjene kodre... Treba bo napudrati gospodovo glavo, da bo lepa, jedi! Velja, Peter, obljubim vam to, vaša zunanost bo v najlepšem redu.

Peter je ves zmeden zajeljal nekaj nerazumljivih besed.

— Dobro, dobro, o tem bova govorila pozneje, ko boste popolnoma zadovoljni sami s seboj in — z menoj, — je dejal zdravnik.

Do tega trenutka Peter ni mogel ničesar zvedeti o Luizi.

Zdelo se je, da je zdravnik nganil, kakšne misli roje Petru po glavi. Zato je hotel počakati, da pride sam z barvo na dan in ni mu hotel pomagati iz zadrege.

— Čakam, fant, — je dejal nagačivo, — morali se boste pač odločiti in vprašati mene... Prideš... prideš; in knahtu!

Zdravnik se ni motil.

Nekega jutra je Peter obendoval zdravnika, vso umetnost ves srečen, da mu je tako uspešno naravnal zlomljeno nogo; sledujoč je pa dejal smeje:

— In to gotovo ni največji čudež, kar ste jik napravili, gospod doktor?

— Imel sem res mnogo težji primer, — je odgovoril zdravnik, — in čisto imam opraviiti z mnogo težjimi operacijami.

— Da... je pritrdil Peter.

— Na občutljivih delik telesa.

— Posebno na očeh, kajne? — je menil Peter.

— Da. Z očmi je treba ravnati zelo previdno... recimo pri mreni...

— Pri mreni?... Ali si to tudi primer... gospodične Luize?

Te besede so mu ušle proti volji; končno je izgovoril ime, ki ga je neprestano nosil v srcu, ime ljubljene dekle.

Zdravnik ga je pogledal in odgovoril počasi: — Da, prijatelj, gospodična Luiza ima... mreno; toda tu je še nekaj drugega in njen primer je najtežji, kar sem jih kdaj poznal.

— O, moj bog! — je vzkliknil Peter prestrašeno. — Kaj če bi bilo ubogo dekle neozdravljivo?

— Kaj še! Poskusimo lahko operirati jo... In na to operacijo se pripravljam že dolgo... odkar sem začel s teboj... Hotel sem namreč poskusiti obe operaciji naenkrat, če bi bila mogoče.

Petrov strah se je bližal vrhuncu. Če bi se bil upal, bi bil vprašal zdravnika, ali je operacija nova nevarnost...

— Morda ste že opazili znake, — je vzkliknil Peter z drhtečim glasom.

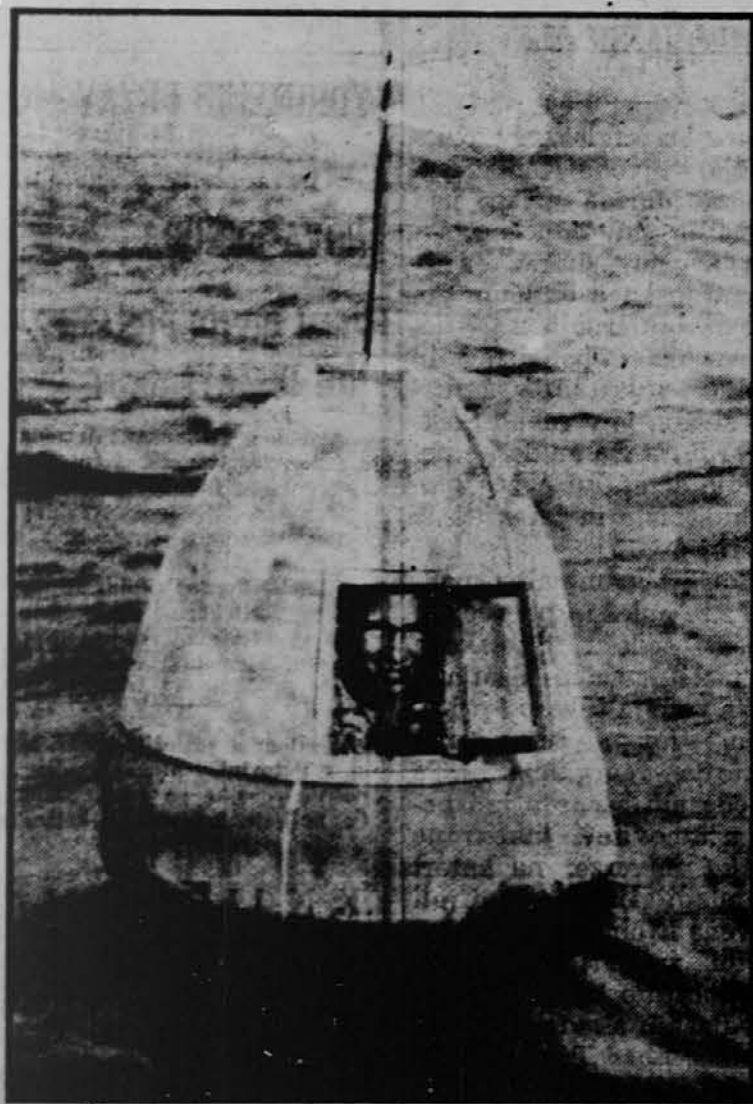
— Ne, še ne... Priznam pa, da se bojim. Priznam pa, da se bojim. Pripravljeni moramo biti na vse. Storim kar bo mogoče, da se posreči operacija mrene. Bil bi pa brez moči proti otrpnjenju očesnega živca.

— Otrpnjenje! — je vzkliknil Peter ves iz sebe. Srce mu je močno utripalo. In zdravnik je tako po vsem telesu, da je zdravnik to opazil.

— Razumem, prijatelj, da se bojite za ubogo Luizo, — je dejal. — Saj ste jo poznali in lahko ste ocenili njeno plemenito srce. Toda pozabiti ne smete, da se morate še vedno strogo držati svojih navodil. Najmanjša neprevidnost bi zadostovala, pa bi bila zamažena operacija, ki ste jo tako pogumno prestali.

(Dalje prihadjaji.)

KABINA ZA REŠEVANJE

Neki iznajditelj je predložil parobrodni družbam model kabine za reševanje potnikov. Kabina je jajčaste oblike in se ne potopi. Zgoraj na drogu je zastava, ki opozarja nase reševalce.

Poziv!

Izdajanje lista je v svari z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prisedeti, da so nas naprosili, naj pa oni, katerim je mogoče, pospravajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

Povesti in Romani:

Agitator (Kornel) broš.	20	Do Otrida in Bitolje	70	Iz modernega sveta, trdo vez.	1.60
Andrej Hofer	50	Doli z orožjem	50	Izbrani spisi dr. Ivan Menežgar: 2 zvezka	1.50
Beneška vedečevalka	35	Dve sliki: — Njiva; Starka (Meško)	60	Igračke, broširano	50
Belgrajski blest	35	Devica Orleanska	50	Igralec	75
Bell mecen	40	Duhovni boj	50	Jaguje	30
Belo noč, mali junak	60	Dedek je pravil; Marinka in škrteljki	40	Janko in Metka (za otroke)	30
Bežične darovi	35	Elizabeta	35	Jermé Zmagovni, Med plazovi	50
Božja pot na Bledu	20	Fabijola ali cekov v Katakombah	45	Jutri (Strug) trdo vez	75
Božja pot na Šmarai gori	20	Frán Baron Trenk	35	broš.	60
Cankar:		Flilozofski zgodba	60	Jurčičevi spisi:	
Grčnik Leonard, broš.	70	Fra Diavolo	50	Popolna izdaja vseh 10 zvezkov.	10
Mimo življenja	30	Gospodarska sveta	40	6. zvezek: Dr. Zober — Tagomer	75
Moje življenje	75	Gostilne v stari Ljubljani	60	broširano	
Romantične duše	60	Grška Mytologija	1	Juan Mavrija (Povesti iz španskega	50
Balkansko-Turška vojaka	50	Gusarji	75	življenja	
Balkanska vojaka, s slikami	25	Guar v oblačih	30	Kako se sem jaz ukal	60
Saj in zmag, povest	40	Hadi Murat (Telote)	40	(Alešovec) I. zvezek	60
Slavjane Velikega vojvode	40	Hektarjev moč	50	Kako sem se jaz ukal	60
Burgja vojaka	40	Hedvika	40	(Alešovec) II. sv.	60
Bostin doznik	60	Hudi časi, Blage duše, veselogra	75	Kako sem se jaz ukal	60
Čarovnica	35	Helena (Kmetova)	40	(Alešovec) III. zvezek	60
Cvetina Berogradska	45	Hude Brezde (II. sv.)	35		
Čebelica	45	Humorika, Gročasto in Sadro, vezano	30		
Črtice iz življenja na kmetih	35	broširano	60		
Drež, iz razne povesti — Spisal Milčinski	40	Islet g. Bravčka	1.20		
Dobro kline	40	Izbrani spisi dr. H. Dolanec	60		
Dobrotinske povesti	35	Iz tajnosti prirode	60		
Dolga roba	50				

Korzijska brata, povest iz misijonov v Koreji	30
Krvna osveta	30
Kmetki punt (Senca)	60
Kuhinja pri kraljevi gosli nočici	50
Kaj se je Markaru sanjalo	25
Kazaki	60
Križev pet para Kupljenika	70
Kaj se je izmislil dr. Oke	45
Levstikovi zbrani spisi	90
1. sv. Pismi; Ode in elegije; Soneto; Romane. balade in legande; Tolmač (Levstik)	70
5. sv. Slika Levstika in njegove kritike in polemike	70
Ljubljanske slike, Hiti lastnik, Trgovec, Kupčijski stražnik, Uradnik, Jezični doktor, Gostilničar, Klepetalje, Natakaro, Duhovnik, itd.	60
Lustifer	1
Marjetica	50
Materina teta	50
Moje življenje	75
Mali Lord	60
Milijonar brez domarja	75
Maros, križanski deček iz Lihnanona	35

Knjigarna "Glas Naroda"
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York

GORA LEZE...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

18

— Na kak način mi prideš sedaj s tem? — Jezen skoči na noge. — Ali mi mogoče ne zaupaš?
— Da, Tone! Slep ti zaupam! — pravi Karolina mirno ter vstane. — Poglej s posli se vedno tako šališ, in vem, da pri tem nič ne misliš. Toda ljudje imajo ušesa. O tem že govorim. Seveda, tebi v obraz nikdo ne reče. Toda meni iz prijateljstva pripovedujejo. In to nerodno dekle, namestu da bi se tega izogibala, se še tega govorjenja veseli in se smeje, kadar gre mimo mene.

Nejevoljen premika Purčeler svoje rame pod jopičem in černo godrnja:

— No, zaradi mene, samo da imam mir! Jutri Cilki odpovem! Ti pa pojdi spat! Lahko noč! Že zopet pol ene proč. Nobeno noč človek ne pride do počitka!

Gre k usnjatemu divanu ter se vrže nanj, da zaškriplje na vseh voglih.

Karolina stoji pri mizi, kot bi še čakala na kako prijazen mož. Toda zastoj čaka.

— Lahko noč, Tone! — pravi tiho in gre k vratom. Na pragu se obrne svoj obraz. — Kaj ne, ne ostaneš predolgo? Ves dan v gorah, saj moraš biti truden!

— Pusti me v miru! — Zagodnja in se obrne proti steni. — Spat bom šel, kadar se mi poljubi.

Karolina gre iz sobe.

Nekaj časa leži Purčeler, ne da bi se ganil. Nato pa s komolecem odrine blazino. — Tako mi vedno podere vsako veselje! Okoli prsta bi me mogla oviti, ko sem prišel domov. In sedaj. — Raztegne se še bolj udobno in ježno gleda v strop. Jezne misli, ki so ga navdajale, pa ga ne držijo dolgo. Prične se smejati. V duhu si naslika podobo prihodnje kónjske dirke; lep dan, zgodaj spomladi; dirkališče suho in dobro; okoli na tisoče ljudi; glava pri glavi; kričijo "živijo" in "bravo" in njihovi pogledi sledijo prvemu, ki trdno in drzno sedi na rdečem vozu in penastega rjavca varno pelje čez cilj. Inmedtem ko je pivovarnar s polnokrvnim ameriškim konjem daleč zaostal.

Pri teh veselih mislih, objame Purčelerja, ne da bi se zavedal, sladke spance. Smrči v odprtim ustni.

Enakomerno šteje stenska ura s svojim tiktanjem bežeče sekunde in v svetilki dogoreva steni.

5.

Danilo se je, ko se je Žorž zbudil iz spanca, v katerem so ga mučile čudne sanje. Melanholično sede. Prvo, kar je videl, ni bila neprijazna soha z zamenjanimi pohištvo in sivi mi tlemi, ki že dolgo niso občutila ne vode, ne krtače — ne; prvo, kar je Žorž videl, je bil okrogel, od razburjenja in dela rdeč dekliski obraz, čegar bliskajoče oči so ga tako zaničljivo pogledovale in čegar rdeče ustnice so mu popolnoma mirno rekly: — Žorž! Ti si lump!

Jezen zavpije: — Prekleta pošast! Ali me nikdar več ne izpustiš! — Z obema nogama naenkrat skoči s postelje, se obleče, vrže brisačo čez ramo in gre na dvorišče, da se pri vodnjaku umije.

V vasi je bilo že vse živo; povsod ropotanje dela; samo Žorževa kovačnica je bila tiha in mirna. V hlevu ni mukalo goveda, ni se zibala okoli hiše pojoča dekla, žrjavica ni gorela, in pri delavnici so bila vrata še zaprta.

Podoba tega miru Žorža ni ugajala: — Pfuj, hudič! Kako izgleda pri meni! Seveda oni drugi še spi! Prav ima! Kakoršen mojster, tak pomočnik! — Steče v hišo in v sobo pomočnikom. S pestjo udari po kljuki in s samo z enim sunkom z nogo odpre vrata. — Ven! Delo čaka!

Ves zaspan se Štefel dvigne in debelo pogleda, kot bi se zgodil najneverjetnejši čudež. Toda zmaje z glavo in zleze iz postelje. Najbrže so ga boleli lasje; to je bilo videti na tem, kako je vlekel obrvi.

Ko pomočnik čez nekaj časa odpre vrata kovačnice in zdelaje zažge ogenj, stoji Žorž pri vodnjaku in se umiva in drgne, kot bi moral spraviti s sebe blato celega sveta. In ko z brisačo briše obraz in roke, ves jezen pogleduje pobožje drsečega hriba. — Počakaj samo! — In da čim prej pride do dela, si ni vzel toliko časa, da bi nesel brisačo v hišo, temveč jo vrže čez vodnjakovo cev. Ko gre v kovačnico, ga opominja njegov krulčji žolodec, da mora za sebe in Štefelna najprej skuhati juho.

V kuhinji mu gre vse naglo izpod rok in ko juha vre, teče v sobo, in postavi kroznike na mizo. Prestrašen se ozira po zapuščenih sobi. Leto in dan je tukaj živel, to se pravi, vsak dan je med temi stenami po nekaj ur prebil, in nikdar mu ni posivelo pohištvo pokvarilo jedi. Sedaj pa si misli: — Hudič! Tukaj se človeka še loti smrt! Ako bi tu notri pogledalo kako dekle! Hvala! Moralo bi me biti sram!

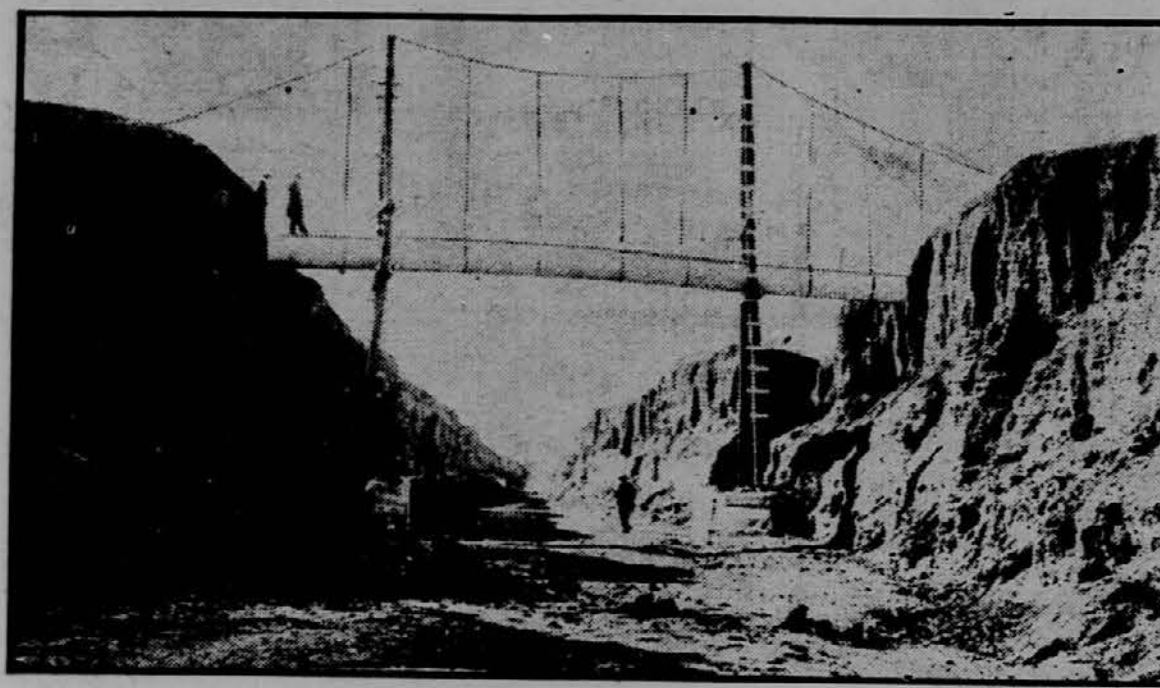
Z isto vročo vneto, kot bi pred vratmi že stala komisija za čistost stanovanj, odhiti, se vrne s polnim škafom vode ter jo zlije po tleh. Nato prične z metlo in cunjami, milom in krtačo obdelovati tla, kot bi celo svoje življenje ničesar drugega ne delal kot pomival tla in brisal klopi. Sredi resnega dela zagleda smešno podobo samega sebe: veseljaški Žorž z metlo in krtačo — Ako me sedaj kdo vidi, se bo smejal, da mu bo počil trebuh! In ona tam gori? Kaj si vse domišljuje!

— Jezno vrže krtačo v kot. Toda na tleh je stala voda, v skledi siva milnica. Če je Žorž hotel ali ne, pričeto delo je moral skonečati. Preklinjaje izvleče krtačo izza peči in zopet prične drgniti. Tedaj mu pridejo resne misli. — Samo dolgovi ne bi smeli imeti! Potem bi lahko šlo!

Prične računati. Koliko ima pri krčmarju v knjigi, je mogel približno preceniti: — Sto šilingov? Mnogo ne bo manj. — In pri trgovki jih je bilo petinšestdeset; to je natančno vedel, kajti trgovka mu je pred nekaj dnevi odpovedala kredit. Poleg tega še čevljar in krojač! In kar si je sem in tam izposodil, kadaj je s praznimi žepi stal pred plesiščem! Štiristopetdeset, vsega skupaj! Premišljuje in premišljuje. Še vedno je prihajalo kaj. Slednjič se ničesar več ne spomni. Okoli petsto!

(Dalje prihodnjič.)

NASIP BO POTREBEN V ARIZONI

kjer reka Gil čestokrat prestopi bregove in preplavi okolico. Kako silna je moč vode, razvidite iz slike. Cev v veliki višini je ležala pred leti na zemlji. Kamenje, skalovje in pesek pod njo je voda odnesla.

Razne vesti.

TRACEDIJA RUSKEGA BEGUNCA

Španski listi so poročali o smrti ruskega emigranta Pavla Toneska, ki je po ruski revoluciji pribežal v Španjo. Njegova smrt je odkrila veliko zaloigro.

Pavel Tonesk je bil v Rusiji premožen mož. Že v mladih letih si je sam pripravil velikansko premoženje ter je imel več veleposestev. Ko je izbruhnila revolucija, je Tonesk moral naglo bežati ter ni mogel rešiti ničesar od svojega velikega premoženja. V tujem svetu je kot reven begunec vse poskušal, da bi si ustvaril eksistenco, a vse zaman. Končno je bil brez vseh sredstev ter je že čisto propadel. V tem stanju se mu je posrečilo, da je dobil v hiši madridskega bogataša službo sluga.

Med begom iz Rusije je izgubil svojega edinega otroka, svojo hčerko. Da bi jo iskal, reže v imel sredstev, čeprav je, osamljen in zapuščen, hrepenel po svojem otroku. Štirinajst let po svojem begu iz Rusije, je sedaj 72 letni mož umrl. Slučajno pa so o tragični usodi in smrti nekdanjega bogatega ruskega posestnika poročali tudi pariški listi. Ta poročila je brala tudi žena bogatega pariškega trgovca, ki je na ta način po dolgih dneh ločitve dobila prvo in zadnjo novico o svojem — očetu.

POMORSKA VOJSKA NE KDAJ IN SEDAJ

Lahko rečemo, da moremo o pomorski vojski govoriti šele od 14. stoletja, ko je topništvo toliko napredovalo, da je omogočalo boj med ladjami. Poprej je pomorski boj bil le druga oblika boja na suhem. Ladje so se prej med seboj bojevale na ta način, da druga drugo napadla, se ji približala ter so se potem čete na ladjah med seboj bojevale z istim orožjem kakor na suhem: z meči, sulicami, puškami itd.

Šele, ko je cilj pomorske bitke postal ta, da potopi sovražne brodovje, da mu na ta način, prepreči nadaljnjo vožnjo opustošenje obale, obali ter prevažanje blaga po morju, z eno besedo, osvojiti si to, kar se danes imenuje oblasti na morju, šele po vsem tem moremo reči, da se je začela pomorska vojska. In tako so nastajale vojne ladje raznih tipov, kateri po vsem tehničnem napredku tvorijo sedanje brodovje. Vojna ladja mora imeti štiri lastnosti: 1. orožje, 2. sredstva za obrambo pred sovražnimi napadi, 3. hitrost, da se naglo približa sovražniku, in 4. kurivo, da se z njim premika.

Advertise in
"Glas Naroda"

STANDARDIZACIJA JAJC V ANGLIJI

Po zgledu Danske je tudi Anglija zdaj reorganizirala prodajo kurjih jajc tako, da je predpisala njihovo debelost in odredila obvezno označevanje njihovega izvora. Po odredbi poljedelskega ministrstva morajo priti v prodajo samo jajca, razdeljena po debelosti v tri skupine. Prva ali specialna skupina obsega najdebelejša jajca, ki tehtajo najmanj po 63 gramov, druga standardna obsega najmanj 56,3 gramov težka jajca, tretja Pullet Standard jajca pa najdrobnejša, težka 50 gramov. Vsa za izvoz namenjena jajca morajo biti označena, da se takoj vidi, v katero skupino spadajo.

Obenem so Angleži pokrenili akcijo, da bi ljudje kupovali tudi doma samo standardizirana jajca. V posrednih krajih so ustanovljene stanice, kjer jajca zbirajo in jih s posebnimi stroji razdeljujejo po predpisani debelosti. Dobavitelji, ki zakrvice sleparijo, izgube pravico opremljati svoje blago s temi znaki. Standardizacija se nanaša zaenkrat samo na jajca domačega izvira, kmalu bo pa razširjena tudi na uvožena jajca.

SREDSTVO PROTI PLANINSKI SMRTI

Dunajski docent dr. Felix Deutsch je odkril postopek, ki rešuje s svetlim plinom zastrupljene osebe smrti.

Deutsch je svoj preparat izdelal že pred daljšim časom in se je obrnil na dunajsko reševalno družbo s prošnjo, naj bi ga preizkusila. Njeni organi so dosegli z njim tako dobre uspehe, da je družba izdala dovoljenje, naj tudi v bodoče uporabijo ta preparat, čim se pokažejo znaki zastrupljenja. Danes je mogoče v primerih, ki so se prej končali s sigurno smrtjo, privedi pacienta v življenje.

Deutschev preparat je v bistvu zelo preprost. Gre za snov,

Cena DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko
Berilo
ENGLISH SLOVENE READER
STANE SAMO
\$2
Naročite ga pri —
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

14. novembra:
New York, M. C. v Hamburg

16. novembra:
Statendam v Boulogne sur M.
Berengaria v Cherbourg

17. novembra:
Champlain v Havre

21. novembra:
Washington v Havre
Albert Ballin v aHamburg

23. novembra:
Majestic v Cherbourg
Conte di Savoia v Genoa

24. novembra:
Paris v Havre

29. novembra:
St. Louis, M. A. v Hamburg

30. novembra:
Olympic v C
Evropa v Bremen

1. decembra:
Lafayette v Havre
Rex v Genoa

4. decembra:
Manhattan v Havre

7. decembra:
Saturnia v Trst
Hamburg v Hamburg
Berengaria v Cherbourg

8. decembra:
Champlain v Havre

11. decembra:
Gen. Von Steuben v Hamburg

12. decembra:
New York v Hamburg

14. decembra:
Majestic v Cherbourg
Washington v Havre
Conte di Savoia v Genoa

15. decembra:
Paris v Havre
Bremen v Bremen

19. decembra:
Albert Ballin v Hamburg

21. decembra:
Olympic v Cherbourg

26. decembra:
Deutschland v Hamburg

29. decembra:
Ile de France v Havre

POD OSEBNIM VODSTVOM BOŽIČNI IZLETI V JUGOSLAVIJO

Iz New Yorka odplujeta priljubljena
ekspresna parnika

NEW YORK

13. DECEMBRA

Izborne železniške zveze od Hamburga

BREMEN

16. DECEMBRA

Ekspresni vlak ob Bremen v Bremerhaven zajame udobno potovanje do Ljubljane.

**HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD**
57 BROADWAY, NEW YORK

ki vsebuje metilensko modro, tisto snov, ki jo moderna medicinska praksa uporablja s tolikšnim pridom tudi v mnogih drugih težkih primerih. Zastrupljenec s plinom jo dajejo v obliki injekcij takoj ali pa tudi po prevozu v bolnišnico. Ker se v velikih mestih zgodi mnogo primerov zastrupitve s svetlim plinom, bodisi po nesreči, bodisi s samomorilnim namenom, je dr. Deutschovi metodi pripisovati veliko važnost.

ZA OSEBNO VARNOST KRONANIH GLAV

Na svatbo angleškega princa Jurija, vojvode Kentskega, s princeso Marino prispe nad 20 kronanih glav odnošno bivših poglavarjev držav. Za osebno varnost teh odličnih gostov je mobiliziranih 2000 detektivov, 5000 policistov in več polkov vojaštva. Vsa varnostna služba je v rokah Scotland Yarda, staba angleške policije, čije detektivi poznajo osebno anarhiste in teroriste iz vse Evrope.

Londonška kriminalna policija, znana splošno po svojem prvotnem sedežu Skotskega dvora, pod imenom Scotland Yard, se zadnje čase po prizadevanju svojega šefa lorda Trencharda reorganizira. Ta mož modernih nazorov je izposloval ustanovitve takozvane policijske univerze, na kateri bodo mladi ljudje študirali znanstvene načine, kako se dajo zločini zatirati prav tako, kakor študirajo bodoči častniki na vojaških akademijah vojaške vede. Lord Trenchard je pa naletel na hud odpor laburistov, ki mu očitajo, da aristokratizira ustanovo Scotland Yarda. Na policijsko univerzo se namreč sprejemajo samo slušatelji, ki imajo frak, tri srajce za večerne prireditve, in lakaste čevlje. Prehod od tradicionalnih težkih čevljev z debelimi podplatki k lakastim čevljem se zdi nasprotnikom prenegel.

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI

Na močnem papirju s platenimi pregibi7.50

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI:

Dravska Banovina 30
Ljubljanske in mariborske oblasti 30
Pohorje, Kozjak 30

CANADA

..... 40

ZDRUŽENIH DRŽAV

VELIKI 40
MALI 15

NOVA EVROPA

..... 60

ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming 25

Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

**KNJIGARNA
"GLAS NARODA"**
216 W. 18 Street
New York, N. Y.